

Naziv projekta (do 250 karaktera)

Uticaj neadekvatnog odlaganja plastične ambalaže na količinu mikroplastike u ribama Dunava

Akronim projekta (do 20 karaktera)

PlasticFish

Apstrakt (do 300 reči)

Projekat PlasticFish pristupa problemu sveprisutne mikroplastike u ekosistemu Dunavskog sliva s namerom da identifikuje, razume i ublaži ozbiljne posledice po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Očigledan problem proizlazi iz nedostatka svesti među stanovništvom o mikroplastici i neadekvatnog odlaganja ambalaže, što direktno utiče na kvalitet vode i ribljeg fonda.

Projekat ima ambiciozne ciljeve, uključujući prikupljanje informacija o nivou mikroplastike u ribama, podizanje svesti, stvaranje preporuka za politike zaštite životne sredine i promovisanje održivog razvoja. Očekivani rezultati uključuju informisanje građana, promenu ponašanja u potrošačkim navikama, stvaranje preporuka za Ministarstvo zaštite životne sredine i podršku razvoju održive ekonomije.

Projekat ima potencijal za značajan uticaj. Povećana ekonomska svest, promene u ponašanju stanovništva i pritisci na industriju mogu doprineti smanjenju količine plastike u Dunavskom slivu. Dugoročno, projekat postavlja temelje za čišći Dunav i može postati model za rešavanje sličnih problema u drugim regionima.

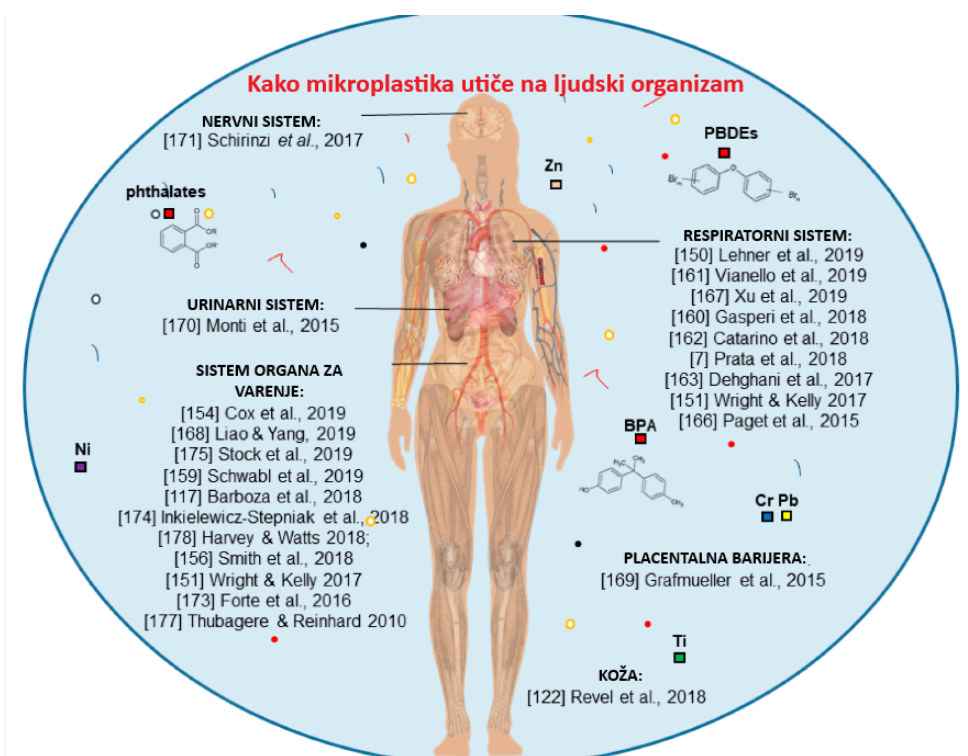
Ukupna zahtevana sredstva za uspešnu realizaciju ovog projekta iznose 3651265 i obuhvataju troškove istraživanja, edukacije, organizacije panel diskusija, diseminacije rezultata, kao i administrativne i logističke troškove. Očekuje se da će budžet biti optimalno iskorišćen kako bi se postigli ciljevi projekta i ostvario očekivani društveni, ekonomski i ekološki uticaj.

Opis projekta

1. Izvrsnost

Relevantnost projekta (do 1.000 reči):

Mikroplastika su komadići plastike često nevidljivi ljudskom oku, veličine ispod pet milimetara. Mikroplastika nije rastvorljiva u vodi, nije biorazgradiva. Svuda je u ljudskom okruženju i na dnevnom nivou biva unesena u ljudsko telo. Analiza krvi 22 učesnika je pokazala da preko 80% njih u sebi ima mikroplastiku. (Leslie et al, 2022).

Čovek mikroplastiku u sebe unosi na nekoliko načina, od kojih je najčešći unos putem ishrane, odnosno pijuću vodu.

Ciklus počinje ovako: ljudi bacaju plastični otpad u reke, ta plastika se rasitnjava prostom erozijom i od, na primer, plastične flaše, nastane više hiljada čestica plastike manjih od 5 mm. Sitne ribe ovu mikroplastiku unose, kako ishranom, tako i respiracijom – kroz škrge, dok krupnije ribe jedu sitnije. Ljudi pecaju tu ribu i njome se hrane, samim tim unose u sebe ove štetne čestice,

Deo mikroplastike ostane u rečnim tokovima, odlazi u mora i okeane, odakle isprava zajedno sa vodom, zadržava se u oblacima, a zatim se vraća na zemlju u vidu padavina (kiše ili snega). Zemlja ovu vodu upija, i u njoj ostaju čestice mikroplastike, koje biljke kroz svoj korenov sistem crpe i unose u sebe. Biljke ljudi unose direktno ili indirektno (jedući životinje koje se hrane ovim biljkama).

Remeti normalno funkcionisanje ljudskih organa, što su pokazala gore navedena istraživanja.

Mikroplastika može uticati na različite sisteme organa. Postoje indikacije da mikroplastika može uticati na endokrini sistem delujući kao disruptor hormona. Mikroplastika može blokirati hormone i njihovo normalno funkcionisanje u telu i izazvati poremećaj u hormonalnom balansu. To može dovesti do različitih zdravstvenih problema, uključujući reproduktivni sistem kao i poremećaje u razvoju i funkciji endokrinih organa. Istraživanja su pokazala da izloženost BPA (Bisfenol A, hemijski spoj koji se koristi u proizvodnji plastike i smola) igra glavnu ulogu u neplodnosti muškaraca i žena, i da je glavni uzrok razvoja sindroma policističnih jajnika. Takođe, dugotrajno izlaganje mikroplastici može da utiče na razvoj dijabetesa tipa 2 i razne bolesti srca.

Ako mikroplastika dospe u krv, njene čestice mogu proći krvno-moždanu barijeru i uzrokovati neurotoksične efekte. Jedno istraživanje je analiziralo uzorke krvi od 22 anonimna davaoca, i otkrili prisustvo mikroplastike kod 17. Polovina uzoraka je sadržala PET plastiku, koja se koristi u flašama za vodu, dok je trećina sadržala polisterin koji se koristi za pakovanje hrane. Četvrtina je sadržala polietilen koji se koristi u proizvodnji plastičnih kesa. (Leslie et al, 2022)

Neka istraživanja su pokazala da je 10 puta veća prisutnost mikroplastike u fecusu beba u poređenju sa odraslima, jer bebe koje su hranjene plastičnim flašicama gutaju milione mikroplastičnih čestica dnevno.

U skladu sa navedenim posledicama neadekvatnog odlaganja plastične ambalaže, osnovna ideja PlasticFish projekta je da se istraži percepcija stanovništva o ovom problemu.

Zato će studentska organizacija "SEZOR" sprovesti anketu koja će ispitati svest javnosti o mikroplastici i na osnovu dobijenih rezultata organizovati odgovarajuću edukaciju i razne radionice kako bi se podigla svest.

Ciljevi projekta:

Ciljevi projekta PlasticFish su sledeći:

- Prikupljanje informacija na osnovu postojećih istraživanja o količini mikroplastike prisutne u ribama Dunavskog sliva

Verujemo da mali procenat stanovništva Srbije ima predstavu o količini štete koju neadekvatno odlaganje ambalaže čini svakodnevno ne samo po prirodu, već po njihovo sopstveno zdravlje. Mišljenja smo da je ovu hipotezu potrebno ispitati.

- Podizanje svesti o šteti mikroplastike po ljudsko zdravlje

Mikroplastika je relativno novi pojam i novi problem. Naša pretpostavka je da veliki deo javnosti još uvek nikada nije čuo za nju, niti za činjenicu da je ljudi unose u sebe na dnevnom nivou. Smatramo da je od ključne važnosti ljudima podići svest o ovom problemu.

- Kreiranje preporuke za Ministarstvo zaštite životne sredine

Nije dovoljno samo informisanosti javnost o šteti mikroplastike i neadekvatnog odlaganja plastične ambalaže, već je potrebno da se ovaj problem i reši - odnosno da se kreiraju preporuke Ministarstvu kako bi napravili prvi korak ka zelenijoj i zdravijoj budućnosti.

- Ovaj projekat ispunjava dva cilja održivog razvoja. Prvi cilj je život pod vodom, konkretno riba unutar toka Dunava, a samim tim, bavi se i zdravljem ljudi koji taj živi svet u sebe, u vidu hrane, unose.

2. Uticaj

Očekivani uticaj (do 1.000 reči):

Projekat ima velik potencijal da pozitivno utiče na društvo. Kako je cilj povećanje svesti o prisustvu i zdravstvenim posledicama mikroplastike, pojedinci nakon realizacije mogu donositi informisane odluke o svojim potrošačkim navikama. Ideja je da projekat poveća ekološku svest kako potrošača, tako i donosioca odluka u državi. Građani učesnici nakon realizacije projekta ne menjaju samo svoje potrošačke odluke, već mogu da vrše pritisak na vlasti kako bi implementirali politike usmerene ka smanjenju količine plastičnog otpada.

Ekonomski uticaj ovog projekta na prvi pogled nije očigledan. Međutim, on može da ima pozitivan efekat na privredni, pre svega održivi razvoj. Građani postaju informisani i zabrinutiji zbog zagađenja okoline mikroplastikom, te menjaju svoje navike i time dolazi do razvoja održivih industrija, odnosno razvoja "zelene" ekonomije.

Obrazovni aspekt projekta, naročito kroz radionice, predstavlja ključno sredstvo podizanja svesti o predloženom problemu. Iznošenjem ovih bitnih informacija, odnosno obelodanjivanjem problema, podižemo nivo ekološke pismenosti. Ova promena mentaliteta je često višegeneracijska jer će svoje ekološke navike i prakse roditelji prebaciti na svoju decu.

Ciljna grupa ovog projekta jesu mladi ljudi, kao i obrazovni radnici, donosioci odluka i zainteresovane strane u oblasti zaštite sredine.

Srednjoročno, projekat dovodi do promena u ponašanju stanovništva, podstičući ih da smanje upotrebu plastike i da odgovorno odlažu otpad. Takođe, uz pomoć partnera, dolazi do pritiska nad kompanijama da promene svoje neekološke prakse u poslovanju.

Dugoročno, naponi informisanih građana, prilagođavanje industrije i promene politike dovode do čistijeg Dunava i služi kao model za druge regione koji se suočavaju sa istim problemom.

Nakon implementacije, kontinuirano praćenje nivoa mikroplastika u ribama pruža važne informacije za praćenje uspešnosti, ali i za dalja istraživanja.

Diseminacija rezultata (do 1.000 reči):

- Ustanoviti saradnju s neformalnim partnerima.
- Kreirati vizualno privlačan i informativan sadržaj, uključujući infografike, video materijale i pisane tekstove
- Pokrenuti ciljanu kampanju na društvenim mrežama, uključujući Facebook, Instagram i Twitter.
- Kreirati vizuelni identitet kako bi se objedinila kampanja i podstakao angažman korisnika.
- Razviti kalendar sadržaja sa redovnim objavama kako bi se održala dosledna vidljivost.
- Organizovati radionice za lokalne zajednice, donosiocce odluka i predstavnike industrije.
- Uključiti interaktivne elemente, poput sesija pitanja i odgovora i diskusija u grupama, kako bi se poboljšao angažman.
- Opremiti učesnike praktičnim informacijama i merama koje se mogu preduzeti kako bi se rešio problem kontaminacije mikroplastikama.
- Predstaviti projekat na relevantnim konferencijama i akademskim forumima kako bi se dostigla šira akademska publika.
- Razvijati i distribuirati saopštenja za medije lokalnim i nacionalnim medijima.
- Sprovesti ankete nakon širenja informacija i prikupiti povratne informacije od zainteresovanih strana kako bi se ocenila efikasnost strategije širenja informacija.
- Analizirati prikupljene metrike kako bi se identifikovale uspešne strategije i oblasti za unapređenje.

3. Projektni tim

Akreditovana NIO učesnik projekta:	Ekonomski fakultet u Subotici, Univerzitet u Novom Sadu
Građanska organizacija:	Studentska organizacija „SEZOR“
Ostali neformalni partneri:	Ministarstvo zaštite životne sredine World Wildlife Fund Danube Area Research Centre

Članovi projektnog tima studentske organizacije			
	Ime i prezime	Zvanje	Angažovanost u časovima
1	Saša Lukić	Student	700
2	Ivana Krstin	Student	700
3	Anastasija Bajić	Student	900
4	Saška Mojžiš	Student	700

Kompetentnost projektnog tima (do 1.000 reči):

Projektni tim studentske organizacije "SEZOR" se sastoji od četiri člana. Svaki član poseduje niz osobina koje u velikoj meri doprinose ostvarivanju ciljeva projekta. Najvažniju osobinu koju treba istaknuti je timski rad i saradnja između članova. Članovi tima uspešno komuniciraju, dele ideje i motivišu jedni druge. Svaki član je posvećen svom delu posla i u potpunosti ispunjavanja očekivanja i preuzima svoje odgovornosti. Tim je spreman da vodi projekat od početka do kraja, što uključuje planiranje aktivnosti i postavljanje rokova.

Naš član tima, Saša, je pokazao inicijativu i liderstvo u vođenju tima kroz razne izazove. Motivišući članove za rad, vršeći efikasnu raspodelu poslova i postavljanje rokova.

Naša članica tima, Ivana, ima sposobnost jasne i efikasne komunikacije, kako unutar tima tako i sa partnerima i širom zajednicom.

Naša članica tima, Anastasija, ističe svoju kreativnost i inovativnost kroz pronalaženje kreativnih pristupa rešavanju problema i razvoj inovativnih ideja.

Naša članica tima, Saška, uvek je spremna za saradnju sa ostalim članovima, brzo reaguje na neočekivane situacije, i pronalazi efikasna rešenja.

Neformalni partneri nam pružaju podršku i savete na osnovu njihovih znanja i iskustava. Pomažu u uspostavljanju veza i povezivanju sa drugim organizacijama koje mogu biti od koristi, što nam može proširiti krug kontakta i otvoriti nove prilike. Kroz neformalne razgovore, partneri mogu doprineti razmeni ideja što može biti korisno i inspirativno za razvoj inovativnih rešenja. Njihov doprinos može biti ključan za uspeh i raznolikost perspektiva unutar sarađivačkog okvira.

4. Plan implementacije

Opis plana implementacije:

Projektni menadžment fokusiran je na planiranje, organizaciju, izvršenje i praćenje svih aktivnosti unutar oblasti projektnog menadžmenta. Uključuje definisanje ciljeva, resursa i vremenskih okvira, uz komunikaciju putem organizovanih sastanaka radi osiguravanja transparentnosti u radu tima kako bi se projekat što lakše ostvario. Što se tiče sprovođenja istraživanja, - zaduženi član tima prikuplja podatke i informacije iz postojećih istraživanja

kako bi dokazao postojanje problema. Ključne odgovornosti uključuju planiranje istraživačke strategije, definisanje ciljeva istraživanja i analizu prikupljenih podataka.

Edukacija o mikroplastici - obuhvata organizaciju edukativnih aktivnosti i radionica otvorenog tipa, pripremu nastavnih materijala i sprovođenje anketa. Cilj je proširiti svest o štetnosti mikroplastike i podstaći pozitivne promene u korišćenju mikroplastike.

Organizacija i sprovođenje panel diskusije radi pružanja informacija svim članovima tima i učesnicima u projektu. Ključne odgovornosti uključuju planiranje, promociju, razvoj rasporeda panela i komunikaciju s panelistima. U okviru diseminacije rezultata, uloga tima je deljenje postignutih rezultata sa relevantnim učesnicima i širom javnošću. Ovo uključuje organizaciju događaja poput konferencija, seminara, kao i komunikaciju putem medija i društvenih mreža kako bi se informisala javnost o štetnosti mikroplastike.

Lista radnih paketa (RP)

Broj RP	Naziv RP	Članovi tima uključeni u RP	Mesec početka	Mesec završetka	Broj meseci trajanja RP
1	Projektni menadžment	Anastasija Bajić	1.	24.	24
2	Sprovođenje istraživanja	Ivana Krstin, Saša Lukić	1.	6.	6
3	Edukacija o mikroplastici	Saška Mojžiš, Ivana Krstin	7.	18.	12
4	Organizovanje panel diskusije	Saša Lukić, Saška Mojžiš	12.	24.	13
5	Diseminacija rezultata	Saša Lukić, Ivana Krstin, Saška Mojžiš	7.	24.	18

(Kopirati tabelu za svaki radni paket)

Broj RP.	1	Naziv RP	Projektni menadžment
Uključeni članovi tima	Anastasija Bajić		
<div>Ciljevi</div> <div><ul style="list-style-type: none"> - Efikasno planiranje, izvršenje i praćenje aktivnosti projektnog menadžmenta. - Jasno definisanje ciljeva, resursa i vremenskih okvira. - Transparentna komunikacija putem organizovanih sastanaka. </div>			
<div>Opis posla i uloga člana tima odabranog za sprovođenje projektnog menadžmenta je planiranje, organizacija, izvršenje i praćenje svih aktivnosti unutar radnog paketa, kao i definisanje ciljeva, resursa i vremenskih okvira radnog paketa. Komunikacija kroz organizovane sastanke pomaže pri praćenju i izvršenju aktivnosti radnog paketa i omogućuje transparentnost u radu.</div>			
<div>Autputi RP</div> <div>Kikof sastanak</div> <div>Materijali sa sastanka</div> <div>Projektni plan</div> <div>Raspored aktivnosti</div> <div>Finansijski izveštaj</div> <div>Izveštaj o napretku</div>			

Broj RP.	2	Naziv RP	Sprovođenje istraživanja
Uključeni članovi tima	Ivana Krstin, Saša Lukić		
Ciljevi			
<ul style="list-style-type: none"> - Efikasno prikupljanje i analiza podataka radi podrške identifikaciji postojećih problema. - Jasno planiranje i definisanje ciljeva istraživanja. - Povećanje tačnosti i pouzdanosti prikupljenih podataka. - Identifikacija potencijalnih izvora informacija za buduća istraživanja			
Opis posla i uloga člana tima je prikupljanje podataka i informacija iz postojećih istraživanja kako bi se dokazalo da postoji problem.			
Planiranje istraživačke strategije, definisanje ciljeva istraživanja i analiza prikupljenih podataka su ključne uloga zaduženog člana tima.			
Autputi RP			
Kreirana baza podataka			
Istraživački plan			
Prikupljeni podaci			
Izveštaji o istraživanju			

Broj RP.	3	Naziv RP	Edukacija o mikroplastici
Uključeni članovi tima	Saška Mojžiš, Ivana Krstin		
Ciljevi			
<ul style="list-style-type: none"> - Uspešna organizacija i implementacija edukativnih aktivnosti i radionica. - Povećanje svesti o štetnim efektima mikroplastike. - Evaluacija efikasnosti edukativnih aktivnosti putem povratnih informacija učesnika. - Razvoj partnerskih odnosa sa obrazovnim institucijama radi širenja uticaja edukacije.			
Opis posla i uloga člana tima zaduženog za edukaciju o mikroplastici jeste organizacija i sprovođenje obrazovnih aktivnosti i radionica otvorenog tipa. Priprema nastavnih materijala i prezentacija za potrebe edukacije. Uloga člana tima koji vrši edukaciju ljudi jeste proširenje svesti o štetnosti mikroplastike kako bi se podstakle pozitivne promene u korišćenju mikroplastike.			
Sprovesti anketu, kojom ćemo ispitati informisanost ljudi o mikroplastici i svest o njenoj štetnosti pre i posle završene edukativne radionice.			
Autputi RP			
Realizovane radionice			
Materijali sa radionica u digitalnoj formi			
Feedback od polaznika			
Sertifikati			
Izveštaji o stečenom znanju			

Broj RP.	4	Naziv RP	Organizovanje panel diskusije
Uključeni članovi tima	Saša Lukić, Saška Mojžiš		
Ciljevi			
<ul style="list-style-type: none"> - Uspešna organizacija i izvođenje panel diskusija. - Podsticanje rasprave o identifikovanom problemu. - Aktivno uključivanje publike kroz postavljanje pitanja tokom panela. - Ostvarivanje saradnje sa stručnjacima iz relevantnih oblasti radi obogaćivanja diskusije.			
Opis posla i uloga člana tima jeste organizacija i sprovođenje panel diskusije kako bi se svim članovima tima i učesnicima u projektu pružile sve informacije s ciljem podsticanja rasprave i diskusije o problemu. Planiranje panela, promocija panela, razvoj rasporeda panel diskusije i komunikacija sa panelistima su ključne uloge člana tima koji je sprovodi.			

Autputi RP

Realizovana panel diskusija

Izveštaj sa panel diskusije

Video ili audio snimke panela

Zaključci i preporuke

Broj RP.	5	Naziv RP	Diseminacija rezultata
Uključeni članovi tima	Saška Mojžiš, Saša Lukić, Ivana Krstin		
Ciljevi			
<ul style="list-style-type: none"> - Efikasna diseminacija rezultata projekta relevantnim zainteresovanim stranama i javnosti. - Organizacija događaja i korišćenje medija za široko širenje informacija. - Praćenje prisustva medija i društvenih mreža kako bi se merila efikasnost diseminacije. - Uspostavljanje partnerstava sa organizacijama koje mogu podržati širenje informacija o projektu.			
Opis posla i uloga članova tima u okviru diseminacije rezultata jeste deljenje postignutih rezultata sa relevantnim učesnicima i širom javnošću. Kako bi se informisala javnost o štetnosti mikroplastike uloga člana tima je da organizacija događaja za diseminaciju rezultata, poput konferencija, seminara i slično za ciljane grupe, kako bi se podaci pravilno proširili i bili dostupni svima. Komunikacija putem medija i društvenih mreža jeste takođe bitna i od velikog je značaja za diseminaciju rezultata.			
Autputi RP			
Web stranica			
Društvene mreže			
Realizovani seminari i konferencije			
Publikacije i članci			
Objavljen naučni rad			

Glavni autputi:

Br. autput a	Naziv autputa	Broj RP	Mesec završetka
1	Kikof sastanak	1	1
2	Materijali sa sastanka	1	1
3	Projektni plan	1	2
4	Raspored aktivnosti	1	3
5	Finansijski izveštaj	1	1
6	Izveštaj o napretku	1	12
7	Kreirana baza podataka	2	1
8	Istraživački plan	2	1
9	Prikupljeni podaci	2	2
10	Izveštaji o istraživanju	2	7
11	Realizovane radionice	3	9
12	Materijali sa radionica u digitalnoj formi	3	18
13	Feedback od polaznika	3	18
14	Sertifikati	3	18
15	Izveštaji o stečenom znanju	3	18
16	Realizovana panel diskusija	4	12
17	Izveštaj sa panel diskusije	4	24
18	Video ili audimo snimci panela	4	24
19	Zaključci i preporuke	4	24
20	Web stranica	5	10
21	Društvene mreže	5	11
22	Realizovani seminari i konferencije	5	14
23	Publikacije i članci	5	16
24	Objavljen naučni rad	5	24

Budžet (prikažite troškove projekta po pojedinim kategorijama):			
Kategorija budžeta	Troškovi u RSD	% budžet a	Opis troškova
Troškovi članova projektnog tima	1815000	49,71%	Troškovi članova projektnog tima uključuju ukupne troškove angažovanja svakog člana. U to su uključni troškovi plata i naknada, osiguranja i beneficija.
Putovanja	490800	13,44%	Troškovi putovanja obuhvataju prevoz, smeštaj, osiguranje, hranu i piće kao i troškove sastanaka i konferencija zbog kojih se organizuju putovanja.
Oprema	889905	24,37%	Troškovi opreme podrazumevaju kupovinu potrebne opreme za sprovođenje projekta, kao što je računarska oprema i periferni uređaji.

Potrošni materijal	405560	11,11%	Troškovi potrošnog materijala odnose se na resurse koji se koriste tokom različitih faza projekta. To je kancelarijski materijal odnosno papir za štampanje, toneri, hemijske olovke, ali i troškovi za softverske alate poput Adobe Photoshopa ili drugih programa za editovanje, u to spadaju licence za korišćenje i pretplata.
Diseminacija	50000	1,37%	Troškovi diseminacije odnose se na aktivnosti koje je potrebno realizovati zarad širenja informacija i iskustava sa učesnicima projekta i širom javnošću. U ove troškove su uključine troškovi dizajna i izrade letaka, brošura, prezentacija i web stranica.
Ukupno	3651265	100%	

5. Prilozi

- [Radne biografije](#)
- ☒ Gantogram finalni.xlsx
- ☒ Budžet finalni.xlsx